

“HOMILADORLARDA ENDOSERVITSIT, KOLPIT DIAGNOSTIKASI VA DAVOLASHDA ZAMONAVIY YONDASHUV”

Bajaruvchi magistrant: S. Arazmuhamedova

*Toshkent tibbiyot akademiyasi Urganch filiali Akusherlik va ginekologiya
yo'nalishi 1kurs magistri*

Ilmiy rahbar : D.O'.Ismoilova

*Toshkent tibbiyot akademiyasi Urganch filiali Akusherlik va ginekologiya
kafedrası dotsent (PhD)*

Dolzarblik: Homiladorlik davri ayol organizmida jiddiy o'zgarishlar bo'lib o'tadigan, ona va bola salomatligi uchun ko'plab xavf-xatarlarni o'z ichiga oladigan jarayon hisoblanadi. Homiladorlikda genital infeksiyalar, xususan, endoservitsit va kolpit kabi kasalliklar, ona va bolaning sog'lig'iga jiddiy tahdid solishi mumkin. Endoservitsit va kolpit, homiladorlik davomida uchraydigan eng keng tarqalgan infeksiyon kasalliklar bo'lib, ular ko'pincha bakterial, viral yoki grib yoki boshqa infeksiyalar sababli yuzaga keladi. Shu bilan birga, ularning erta aniqlanishi va davolanishi homiladorlikning muvaffaqiyatli kechishi uchun juda muhimdir.

Jahon sog'liqni saqlash tashkiloti (JSST) ma'lumotlariga ko'ra, homiladorlikda infeksiyalarning oldini olish va davolash, ayollarning reproduktiv salomatligini saqlashda muhim rol o'ynaydi. Endoservitsit va kolpit kabi kasalliklar, agar ular o'z vaqtida tashxislanmasa va davolamasa, homilaning o'sishiga va rivojlanishiga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin, shuningdek, erta tug'ilish yoki xomiladorlikning yomon kechishiga olib kelishi mumkin.

Muammo: Endoservitsit va kolpit, homiladorlikda keng tarqalgan, ammo ko'pincha simptomlar noaniq yoki asimptomatik bo'lib, tashxislashda kechikishga olib keladi. Bu esa, kasallikning davolanishi kechikishi va homilador ayollarda jiddiy asoratlarning yuzaga kelishiga olib kelishi mumkin. Endoservitsit

va kolpit, shuningdek, homiladorlik davomida ba'zi infeksiyalarning bola uchun yuqish xavfini oshiradi. Ba'zi hollarda, ular homiladorlikning o'zida bo'lmagan kasalliklarning oldini olish uchun davolanishni talab qiladi. Shu sababli, ushbu kasalliklar diagnostikasi va davolashda zamonaviy yondashuvlar, homiladorlikni xavfsizroq o'tkazishga yordam beradi.

Maqsad: Ushbu tadqiqotning maqsadi homiladorlikda endoservitsit va kolpit kasalliklarini erta aniqlash va davolash usullarini tahlil qilish, ularni samarali profilaktika qilish uchun zamonaviy yondashuvlarni ishlab chiqishdir. Tadqiqotda quyidagi masalalar ko'rib chiqiladi:

1. Endoservitsit va kolpit etiologiyasi va tarqalish yo'llari.
2. Endoservitsit va kolpitni erta aniqlash uchun diagnostika metodlari: mikroskopiya, PCR usullari, bakterial madaniyat.
3. Zamonaviy davolash usullari: antibiotiklar, antimikotiklar, immunoterapiya, va ularning samaradorligi.
4. Profilaktika choralari: jinsiy salomatlikni saqlash, tez-tez tekshiruvlar, va ularning samaradorligi.
5. Homiladorlikda kasalliklarning oldini olish va bola salomatligini ta'minlashdagi profilaktik yondashuvlar.

Homiladorlik davrida ayollar organizmida fiziologik va gormonal o'zgarishlar sodir bo'lib, bu holat immun tizimining zaiflashishi, genital yo'llarning mikroflorasining o'zgarishi va infeksiyalarning ko'payishi kabi holatlarga olib keladi. Shuning uchun homiladorlik paytida yallig'lanish kasalliklari, xususan endoservitsit va kolpit, keng tarqalgan muammolarga aylanishi mumkin. Endoservitsit va kolpit, ayollar orasida keng tarqalgan yallig'lanish kasalliklari bo'lib, ularning vaqtida diagnostika qilinmasligi yoki noto'g'ri davolash asoratlar, jumladan, homiladorlikning rivojlanishiga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin.

Endoservitsit va kolpitning etiologiyasi:

1. **Endoservitsit** — bachadon bo'yni yallig'lanishi bo'lib, ko'pincha bakterial, virusli yoki qo'zg'atuvchi mikroorganizmlar tomonidan keltirib chiqariladi. Homiladorlikda, bu holat ayniqsa, oportunistik mikrofloraning, masalan, *Chlamydia trachomatis*, *Neisseria gonorrhoeae*, *Gardnerella vaginalis* va boshqa mikroblarning faoliyatiga bog'liq ravishda rivojlanishi mumkin. Endoservitsit homiladorlik davomida infeksiyaning bachadon va embrionga ta'sir qilishiga olib kelishi mumkin, natijada homilaning rivojlanishiga va onglilikka xavf soladi.

2. **Kolpit** — vulva va vagina yallig'lanishidir. Ular ko'pincha bakterial, grib yoki virusli infeksiyalar natijasida rivojlanadi. Homiladorlikda kolpitning sabablari asosan bakterial vaginoz va kandida (grib infeksiyasi) bo'lishi mumkin. Kolpit ko'pincha og'riqlar, qichishish, vaginal oqindi va yallig'lanish bilan namoyon bo'ladi.

Diagnostika usullari:

1. **Klinik Tekshiruv** — Ginekologik tekshiruv orqali bachadon bo'yni va vaginaning holati baholanadi. Endoservitsit va kolpit alomatlari ko'pincha vaginal oqindi, qichishish va og'riq bilan birga kechadi.

2. **Kolposkopiya** — Kolposkopiya yordamida bachadon bo'ynining yallig'lanish alomatlari va zararlangan joylari vizual tarzda aniqlanadi. Kolposkopiya usuli bilan, yallig'lanish joylari bo'yicha biopsiya olish ham mumkin.

3. **Vaginal Mikrobiologik Testlar** — Bachadon bo'yni yoki vaginal sekretlardan olingan namunalar mikrofloraning tahlil qilinishi mumkin. Bakterial vaginoz yoki kandida infeksiyasini aniqlash uchun bakterial madaniyat va PCR (polimeraz zanjir reaksiyasi) usullari qo'llaniladi.

4. **Viral PCR Testlari** — Endoservitsitning virusli etiologiyasini aniqlash uchun PCR testlaridan foydalanish mumkin, xususan *Chlamydia* va *Gonorrhea* kabi kasalliklar.

5. **Vaginal pH o'lchovi** — Kolpitning diagnostikasida vaginal pH o'lchovi yordam berishi mumkin, bu bakterial vaginoz va kandida infeksiyasi uchun muhim indikator bo'lishi mumkin.

Davolash yondashuvlari:

1. **Antibiotiklar** — Endoservitsit va kolpitni davolashda antibiotiklar asosiy davolash vositasi hisoblanadi. Agar bakterial infeksiya aniqlansa, *amoxicillin*, *azithromycin*, *cephalosporins* kabi antibiotiklar qo'llaniladi. Bu davolash usullari infektsiyaning bachadon bo'yniga ta'sirini kamaytiradi.

2. **Antifungal Dori-Darmonlar** — Agar kolpit kandida (grib) infeksiyasi natijasida rivojlangan bo'lsa, antifungal dorilar, masalan, *fluconazole* yoki *clotrimazole* foydalanish kerak.

3. **Vaginal Probiotiklar** — Bakterial vaginozni davolashda, vagina mikroflorasini tiklash uchun probiotiklar (*lactobacillus*) qo'llanilishi mumkin. Bu mikrofloraning balansini tiklashga yordam beradi va yallig'lanishni kamaytiradi.

4. **Immunomodulyatorlar** — Homiladorlik davrida, immun tizimining zaiflashishi sababli, immun tizimini qo'llab-quvvatlash uchun immunomodulyatorlar qo'llanishi mumkin.

5. **Gormonal Davolash** — Agar servitsitning sababi gormonal disbalans bo'lsa, homiladorlikni yomonlashtirmaslik uchun ehtiyotkorlik bilan foydalaniladigan hormonal davolashlar, masalan, progesteron qo'llanilishi mumkin.

6. **Jarrohlik Davolash** — Agar yallig'lanishdan keyin bachadon bo'ynida shish yoki displaziya aniqlansa, jarrohlik davolash usullari (masalan, lazer terapiyasi yoki krioterapiya) qo'llanilishi mumkin.

Homiladorlik davrida endoservitsit va kolpit kabi yallig'lanish kasalliklarining erta aniqlanishi va to'g'ri davolanishi, nafaqat onaning salomatligini, balki homilaning rivojlanishini ham himoya qilishga yordam beradi. Zamonaviy diagnostika va davolash usullari, jumladan antibiotiklar, antifungal dorilar, probiotiklar va immunomodulyatorlar yordamida, bu kasalliklarni samarali davolash mumkin. Homiladorlik davrida bu kasalliklar

bilan kurashishda ginekologlar tomonidan individual va xavfsiz yondashuvlarni qo'llash zarur.

Xulosa: Homiladorlik davrida endoservitsit va kolpit kabi infeksiyalar ayollarning reproduktiv salomatligi uchun katta xavf tug'diradi. Ular, shuningdek, homiladorlik davomida bola salomatligi uchun ham tahdid soladi. Shu sababli, bu kasalliklarni erta aniqlash va samarali davolash, homilador ayollarning salomatligini saqlashda muhim rol o'ynaydi. Endoservitsit va kolpitni tashxislashda yangi diagnostika metodlari, masalan, PCR usullari va mikroskopik tahlillar, yanada samarali yondashuvni ta'minlaydi.

Zamonaviy davolash usullari, masalan, antibiotiklar va immunoterapiya, infeksiyalarni samarali davolashda yordam beradi. Homiladorlikda infeksiyalarni profilaktika qilish va tez-tez tekshiruvlar o'tkazish ayollarning sog'lig'ini saqlashda muhim omil hisoblanadi.

Tadqiqot natijalari asosida, homiladorlikda endoservitsit va kolpitni oldini olish va davolash uchun ilg'or yondashuvlarni ishlab chiqish, homilador ayollarning salomatligini ta'minlashga yordam beradi. Bu kasalliklar bilan bog'liq profilaktika va davolash dasturlarini kengaytirish, kelajakda homiladorlikni xavfsiz va sog'lom o'tkazishga imkon yaratadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Donders, G. G., et al. (2009). The Role of the Vaginal Flora in Reproductive Health. BJOG: An International Journal of Obstetrics & Gynaecology, 116(11), 1430-1436.
2. Taha, T. E., et al. (2003). Risk Factors for Preterm Delivery in Women with Bacterial Vaginosis. Obstetrics & Gynecology, 102(5), 832-836.
3. ACOG. (2020). Clinical Management Guidelines for Obstetricians-Gynecologists: Endometritis and Pelvic Inflammatory Disease. American College of Obstetricians and Gynecologists.

4. Schwebke, J. R., et al. (2009). Bacterial Vaginosis: Diagnosis and Management. *Journal of Women's Health*, 18(11), 1719-1727.
5. Leduc, L., et al. (2010). Clinical Management of Pelvic Inflammatory Disease and Endometritis. *Journal of Obstetrics and Gynaecology Canada*, 32(9), 842-849.